

A. Robanov.

8. II 35.

A 2622

Wissenschaftliche

Veranstaltungsinstitut

Eesti keele
sülväldete ja aytnevahelduse
lest
ühe lütfõnade ja lüde kirjaviisiga

36-85-X920

124-2

1
Eesti keele silbiväldete ja ahtme-
vahelduse test ühes lütfõnade ja lüüde
kirjavõisiga.

Käsitlusaeg: 1. x 34.-1. 35.

Paustamisaeg: 55 min.

A Lütfõnad ja Lüüed.

1. Kuidas kirjutatakse eesti keeles lütfõnad?

Nõnda nagu süsaks. nad eraldi.

2. Mis võib seetõttu juhtuda? Et nimi 3. ^{sama} kon-

sonanti. või nimi 4. ^{sama} vokaali satuvad kokku ja konsonantühendi
üks lüüde märgitakse 2 tähga.

3. Toon kaks lütfõna, kuy kolm või neli sama
vokaali satuvad naabrusse määr. ala, püs-uvvõtaja

4. Toon kolm lütfõna, kuy kaks või kolm sa-
ma konsonanti satuvad kõrre. püs. kõr. metall. hääle, püs. hääle

5. Toon kolm lütfõna, kuy konsonantühendi
üks lüüde kirjutatakse kaheli. püs. kõr. v. kõr. hääle, püs. kõr. hääle

6. Kuidas kirjutatakse sõnad lüüde -ki, -gi pu-
hul nõnda nagu süsaks. nad lüüdet eraldi.

Toon kummagi lüte jaoks 3 näidet tervri, luivri
parrri, narrri, kollri, konnri

7. Mõ võib seetõttu juhtuda et mõn sama konsonanti

8. Toon häälikud, mis puhul tarvitatakse -ki
lüdet p, t, k, s, h, f, š
satuvad konsonantidega

9. Poetlen häälikud, mis puhul on tarvitusel
-gi lüde a, i, e, u, ö, ä, õ, ü, h, m, n, r, v

10. Kuiday kirjutatakse sõnad koos lüdetega
ga -kond, -lane, -ne ja -lik, kui sõna sama tähega

lõpeb, millega algab lüde, siis kirjutatakse ta nõnda, nagu
sõnaks ta näeb, kui sõna ei lõpe sama konsonandiga, siis kirju-

11. Toon iga lüte kohta ühe näite, kus sõna
lõpeb sama konsonandiga, millega algab lüde

lüde kikkond, portugaallane, monotoanne, viisitleks

12. Toon iga lüte kohta ühe näite, kus sõna
ei lõpe selle konsonandiga, millega algab

lüde tammond, linnlane, plerne, paskin

13. Kirjutar järgnevad sõnad koos lüdetega:

ajunik+kond = asunikond linn+kond = linnond

rakk+kond = rakkond tamm+kond = tamond

sakk+kond = sakkond Itaalia+lane = itaallane

kärj+lane = kärslane	krytall+ne = kristalne
linn+lane = linlane	homme+ne = homme
Krimm+lane = krimlane	rüütel+lik = rüütelik
siin+ne = siinne	lõpp+lik = lõplik
modern+ne = modernne	pikk+lik = pikklik
papp+ne = papne	profess+lik = professlik

B Sõna sisehäälilised.

14. Sõna sisehäälilised arvavad sisemise silbi täishäälikust
tõuse silbi täishäälikuni, viimast soa-
sa aq-
samala
15. Märgin järgnevat katkendis sisehäälilised
kud pütkrüpsuga.

Lumise tundus.

Karl Rumor.

Läksime jälle. Isa Mattes sammas suuka-
dega kõige ees, raske pamp rühmaga üle
õla ja regil järel. Meie kahekesi käisime
tema kannul, koormatud samasugusel mōo-
dul.

D Sõna silbivälited.

16. Kunas sõna on 1. silbivälitel. ku- sõna. sisehäälilised
on 1. välitel.

Toon kolm näidet minema, vali, lumi . . .

17. Kuna sõna on 2. silbivälitel ^{üks sisihäälikust on 2. välitel} kui vähemasti
Toon kolm näidet ^{hõnne, kaevud, lõpule} . . .

18. Kuna sõna on 3. silbivälitel ^{üks sisihäälikust on 3. välitel} kui vähemasti üks
Toon kolm näidet ^{hõnne, sepp, kool} . . .

19. Määrar sõnade silbivälited järgneval
kattendij rooma numbritega sõna lõpet.

Talupoeg.

Jakob Mändmets.

See oli nagu i melik i uni. i

Juhan i sõster iii käi iii oma i talu i ringi, iii
raykele iii sammudega, iii hall iii habe i rin-
nat, ii keha i küürus. Ta iii oli i vana i
mees, ii ligi i 80 aastat, iii päites iii jalad i tina-
rayked iii ja iii tegid i valu. i

6 Aitmevaheldus.

I Välttevaheldus.

20. Mida mõeldakse aitmevahelduse all.

Sisihäälikute muutust, samas sõnas . . .

21. Kuudas jagunevad eesti keeles sõnad ayt-
mevahelduse järgi ^{astmevaheldusliinud ja astme-}
Toon paar näidet igast liigist. ^{vaheldusita sõnad}
sepp, samm, vali, kolama

22. Mis astmed on aytmevahelduslike sõnades.
del. Tugev ja nõrk aste

Näide kummaytki aytmeist. kapp, kapis, vall, vallid

23. Kuudas jaguneb aytmevaheldus ^{väljavaheldus ja}
^{laendivaheldus}

24. Mis on aytmevahelduse aluseks väljavaheldus-
dylise sõnade juures. sisehäälisete, muutus pinnuselt

Paar näidet. kamm - kammid, sepp - sepid . .

25. Kuudas toimub vokaalide aytmevaheldus
ühikeste konsonantide eel. t. a. 3. v. vokaal, n. a. 2. v. vokaal

Kolm näidist. koal, koolis, vaas - vaasid, soovima, soovile.

26. Kuudas toimub klüülide aytmevaheldus
ühikeste vokaalide vahel t. a. 3. v. klüül, n. a. 2. v. klüül

Kolm näidist. kapp - kapi, kott - koti, kure - kure

27. Kuudas toimub klüülide aytmevaheldus
pika vokaali või diftongi järgi t. a. 3. v. klüül, n. a. 2. v. klüül

Kolm näidist. raap - raapid, raap - raapuga . . .

28. Kuudas toimub konsonantide l, m, n, r ja s
aitmevaheldus lähikeste vokaalide vahel.

3. v. konsonant t.a. vaheldub 2. v. konsonandiga, n.a.

Kolm näidist vurr-vurund, kass-kassile, kamm-kammiga

29. Kuudas toimub konsonantühendite ayt-
mevaheldus t.a. 3. v. konsonantühend, n.a. 2. v. konsonantika

Paar näidist korr-kargid, vaip-vaibab.

30. Seega vältlevahelduslike sõnade tugev
aste 3. silbiväitel, nõrk aste 2 või 1 silbiväitel.

Paar näidist kapp-kapid, hirs-hirgid.

II Laadivaheldus.

31. Mis on aytmevahelduse põhjuseks laadi-
vahelduslike sõnade juures ^{sisehäälik} naab või vaheldub tasega

32. Kui tugevas aytmes on b, siis nõrgas ayt-
mes b pündub või muutub v-ks.

Näide kummaytki võimalusest kubu-wood, täbi-tõve

33. Kui tugevas aytmes on lb või rb, siis nõr-
gas aytmes vastavalt lv või rv.

Näide mõlemast lügist helbe-helved, park-parva

34. Kui tugevas ahtmes on d, süü nõrgas ahtmes
. d pühub. või muutub . j - ras

Näide igast lüüft kadu. kaad sadu. sajud . . .

35. Kui tugevas ahtmes lühikeste vokaalide
vahel on ld, nd või rd, süü nõrgas ahtmes
. ll, nn, rr

Näide iga häälikühendi kohta vald. valla,
. känd. kändid, rind. rindas.

36. Kui tugevas ahtmes on g, süü nõrgas aht-
mes . g . pühub.

Paar näidet. nagu. naad. suga. soad . . .

37. Kui tugevas ahtmes on lg või rg, süü
nõrgas ahtmes. lj ja . rj. 0,5

Näide igast. nälg. nälga, särg. särjed . . .

38. Kui tugevas ahtmes on hk, sk või ht,
süü nõrgas ahtmes h, . s. või h.

39. Toon kolm vätevahelduslikku, kolm
laadivahelduslikku ja kolm ahtmevahel-
dusta sõna. samm, . kapp, vann; . uba, .

suga, kadu; . kana, . kolama, . sama

40. Järgnevad tugevaastmelised sõnad aje-
tan nõrka aytmesse.

Tugi- toed, tõderid- tões., ladudel- laos,
kodade- kojasse, viga- vale., varbad- varvas,
hakkama- hakata., halbu- halva, õmble-
ma- õmmelda., hoopide- hoobi., sadama- sajab

41. Allamajeyvad nõrgaastmelised sõnad
ajetan tugevasse aytmesse.

Sõjay- sõlga., korraga- .rand, kallatakye-
valda., toad- tuba, tarvete- tarbed, seljay-
selga., mullata- mulda., foolile- tohile, tü-
vad- tiib . . ., säled- sälg., vemmat- vembla.

42. Kirjutatan järgnevate sõnade juur-
de puuduva aytme.

Seened- seen, murre- mured, lahkma-
lahe., härg- härja, vaipadega- vaibad,
kindad- kirnas, hüpe- hüpped, viitaga- viits,
näljay- nälk, hoobid- hoopi., vihatake-
vihkama, narrima- narrin, koha- kohad.

V: 41.5

Väga hea.